

OPEN CALL: The Art of Belonging / Umenie prináležitosti

11.8.2026 - | Amnesty International Slovensko

V celej Európe aj vo svete pozorujeme nárast takzvaných „autoritárskych praktík“, ktoré obmedzujú práva, slobody a schopnosť ľudí aktívne sa podieľať na živote spoločnosti. Môže ísť o zvýšený dohľad úradov, šírenie nepravdivých informácií, útoky na marginalizované skupiny obyvateľstva a ich ľudské práva, ako aj pokusy o kontrolu verejnej diskusie a kultúry. Tieto sily formujú to, ako ľudia vnímajú samých seba, jeden druhého a svet navôkol.

Mladí ľudia, ktorým to nie je jedno a usilujú sa proti tomu bojovať, pociťujú, že žijú v dobe, keď nám strach, existujúce rozkoly a nepravdivé informácie sťažujú spájanie a konanie.

Čoraz častejšie sme svedkami toho, že vina za rozličné problémy sa pripisuje ľuďom, ktorí ich nespôsobili. Namiesto riešenia skutočných príčin problémov, ako sú rastúce životné náklady, nedostatok bývania, klimatická zmena alebo nerovnosť, politici a političky, vlády, médiá a firmy presmerúvajú pozornosť verejnosti na ľudí, ktorí už aj tak čelia vylúčeniu a útokom.

To môže viesť k narušeniu medziludských vzťahov v komunitách, k strate dôvery, odcudzeniu a pocitu izolácie.

Často vykresľujú ľudí na úteku a migrujúcich, transrodových ľudí a kvír ľudí vo všeobecnosti, etnické alebo náboženské menšiny a iné marginalizované skupiny ako hrozby – xenofóbne naratívy stavajú proti sebe koncept „my“ a „oni“, čím podnecujú strach, nedôveru a rozdelenie.

Tieto naratívy majú často najväčší vplyv na mladých ľudí. Vyrástli v čoraz rozdelennejšej spoločnosti, ktorú formujú dezinformácie, strach a polarizácia, a sami môžu byť terčom útokov kvôli svojej identite, aktivizmu alebo presvedčeniu.

Tento projekt je však aj o odpore. Organizácia Amnesty International tiež pozoruje, ako najmä mladí aktivisti*tky nachádzajú kreatívne spôsoby, ako klásť odpor – prostredníctvom rozprávania príbehov, umeleckej tvorby, organizovania a kolektívnych akcií vytvárajú priestory, kde sa cítia ako súčasť spoločenstva, posilňujú solidaritu a nádej.

„Creative Youth Resistance: Writing Our Story of Hope“ (Tvorivý odpor mladých: Píšeme svoj príbeh nádeje) je mládežnícka umelecká komisia, ktorá sa zaoberá témami vytvárania obetných baránkov, solidarity a odporu. Hľadáme šesť začínajúcich mladých umelcov*kýň vo veku 18 – 25 rokov z **Bulharska, Slovenska a Grécka** (po dvoch z každej krajiny), ktorí*é budú tieto témy skúmať prostredníctvom participatívnej, komunitnej umeleckej praxe.

Príležitosť

Vybraní umelci*kyne získajú príspevok **2 000 €** na vytvorenie pôvodného umeleckého diela, ktoré sa bude zaoberať týmito otázkami:

- Ako autoritárske hnutia využívajú vytváranie obetných baránkov, obviňovanie, strach a rozdelenie spoločnosti na to, aby si nad ňou udržali kontrolu.
- Ako sa komunity môžu brániť týmto naratívom prostredníctvom prepájania, solidarity a

kolektívneho konania.

- Ako v praxi vyzerajú nádej, odpor a pocit prináležitosti a spolupatričnosti.

Hľadáme umelcov*kyne, ktoré chcú pracovať s využitím dialógu, rozprávania príbehov, zdieľania skúseností a zapájania komunity, aby tak spoločne vytvárali umenie, ktoré spája ľudí, podnecuje k zamysleniu a otvára priestor pre nové možnosti.

Umelecké prostriedky nie sú stanovené. Víťame návrhy zo širokého spektra umeleckých foriem. Môžu medzi ne patriť:

- vizuálne umenie (malba, ilustrácia, nástenná malba, grafika, koláž),
- fotografia a fotografické rozprávanie príbehov,
- film a krátke videá,
- tvorivé písanie, poézia a hovorené slovo,
- divadlo, participatívna performance a živé umenie,
- hudba, zvukové umenie a podcasty,
- digitálne umenie, rozprávanie príbehov na sociálnych sieťach a interaktívne médiá,
- textilné umenie, remeslá a komunitné projekty,
- kombinované médiá a interdisciplinárne prístupy.

Konečný výsledok nemusí byť tradičným umeleckým dielom. Víťame participatívnu a spoločensky angažovanú prax, v ktorej je samotný proces ústredným umeleckým prvkom.

Zaujímajú nás najmä projekty, v ktorých umelecké médium pomáha vytvárať zmysluplné stretnutia, rozhovory a prepojenia medzi ľuďmi.

Cieľ projektu

Naším cieľom je podporovať mladých umelcov, aby spoločne vytvárali participatívne umenie s komunitami, ktoré:

- posilňuje prepojenie a solidaritu,
- spochybňuje naratívy o rozdelení a hľadaní obetných baránkov,
- znižuje izoláciu a polarizáciu,
- vytvára priestor na dialóg, reflexiu a spoločné hľadanie zmyslu,
- vzbudzuje nádej tvárou v tvár rastúcemu autoritárstvu.

Časový harmonogram

- **Uzávierka prihlášok:** nedeľa 6. septembra 2026
- **Online otázky a odpovede:** 19. augusta o 16.00 hod. (na online hovor sa prihlásite priamo cez tento link, registrácia nie je povinná)
- **Pohovory:** od 14. septembra
- **Umelecký workshop v Bulharsku:** 21. - 25. októbra 2026
- **Zapojenie komunity a tvorba umeleckých diel:** november 2026 - február 2027
- **Výstavy a prezentácie tvorby:** do februára 2027
- **Prípadné druhé stretnutie umelcov*kýň:** marec 2027
- **Ukončenie projektu/preskúmanie možností ďalšej spolupráce:** apríl 2027

Umelecká náplň

Vybraní umelci*kyne budú:

- podnecovať rozhovory vo svojich komunitách, najmä s ľuďmi, ktorí si možno menej uvedomujú autoritárske praktiky, ktorí sa nimi menej zaoberajú alebo ktorých menej ovplyvňujú;
- skúmať skúsenosti s rozdelením, hľadaním obetných baránkov, kladením odporu, spolupatričnosťou a nádejou;
- vytvárať pôvodné umelecké diela inšpirované týmito rozhovormi;
- zúčastňovať sa online stretnutí a osobne na workshopoch s organizáciou Amnesty International a ostatnými umelcami*kyňami;
- vytvárať finálne výstavy, inštalácie a predstavenia.

Pri príprave výstavy treba mať na pamäti, že cieľom je osloviť umením širšie publikum, nielen ľudí, ktorí sa na výstave zúčastnia osobne. Môžu tomu napomôcť aj digitálne prvky, ktorých využitie bude Amnesty podporovať – tieto možnosti s vami preberie priamo na októbrovom workshope.

Tvorivý proces

Zapojenie komunity je kľúčovou súčasťou tohto projektu. Hľadáme umelcov*kyne so záujmom o ľudí a vierou, že kreativita môže spájať komunity. Chceme podporovať umeleckú tvorbu, ktorá rastie prostredníctvom rozhovorov, zdieľania skúseností a spoločnej umeleckej činnosti, teda takú, pri ktorej je proces tvorby rovnako cenný ako hotové dielo. Umelci*kyne budú venovať čas počúvaniu, kladeniu otázok a vytváraniu priestorov, kde ľudia môžu nadväzovať kontakty a zdieľať príbehy. Dúfame, že tieto stretnutia vytvoria príležitosti na spájanie sa mimo obvyklých kruhov a bublín – ľudia si tu budú môcť vypočuť skúsenosti odlišné od tých svojich, nájsť spoločnú reč a možno na nich načerpajú nádej v lepšiu budúcnosť.

Tento proces by mohol zahŕňať:

- organizovanie diskusií v malých skupinách,
- tvorivé workshopy,
- imerzívne zážitky,
- stretnutia zamerané na zdieľanie príbehov,
- rozhovory a neformálne konverzácie,
- spoločné tvorivé procesy,
- dočasné inštalácie s výzvou na tvorivé zapojenie publika,
- tvorivé aktivity vo verejných priestoroch,
- digitálnu interakciu a online dialóg.

Zapojenie komunity nemusí byť rozsiahle. Viac ako počet účastníkov si ceníme hĺbku a zmysluplnú interakciu. Každý umelec*kyňa k tomu bude pristupovať inak. Podporujeme vlastné návrhy, ktoré vychádzajú z vašej umeleckej praxe a z toho, s kým spolupracujete.

Zaujíma nás najmä zapojenie ľudí, ktorí sa zatiaľ možno veľmi neangažujú v aktivizme alebo v oblasti sociálnej spravodlivosti a môžu mať odlišné pohľady, skúsenosti alebo úroveň povedomia o týchto otázkach. Práve umelci*kyne môžu sprostredkovať prepojenie, pomocou tvorivosti budovať mosty medzi ľuďmi, zviditeľňovať príbehy, ktoré často zostávajú nepovšimnuté, a vytvárať priestory, v ktorých môžu vzísť empatia a nádej.

Oslovenie širšieho publika

Chceme, aby umelecké diela a diskusie, ktoré v rámci tohto projektu vzniknú, oslovili širšie publikum než len ľudí, ktorí sa podujatí zúčastnia osobne. Prosíme vás preto, aby ste pri príprave svojej tvorby a plánovaní výstavy zvažovali aj možnosti digitálneho zdieľania prvkov projektu a ich prispôsobenia pre širšie publikum. Amnesty vás v tom bude podporovať a spoločne tieto možnosti preberieme na

októbrovom workshope.

Čo získate účasťou

Umelci*kyne svojou účasťou na projekte získajú

- **príspevok** vo výške **2 000 €**;
- náhradu cestovného, ubytovanie a stravu na októbrový workshop (a v prípade potvrdenia aj na marcový workshop);
- kontakty s inými mladými umelcami*kyňami, aktivistami*stkami a organizátorstvom;
- tvorivé a ideové mentorstvo počas celého projektu;
- priestor na experimentovanie a učenie sa bez tlaku na dosiahnutie „dokonalých“ výsledkov;
- príležitosti na zviditeľnenie sa prostredníctvom platforiem Amnesty International.

Finančný príspevok a rozpočet

Každý vybraný umelec*kyňa dostane **príspevok** vo výške **2 000 €**.

Tento príspevok je určený na pokrytie všetkých nákladov spojených s vašou umeleckou tvorbou vrátane denných sadzieb, výdavkov na miestnu dopravu alebo ubytovanie (ak je to potrebné), materiálov, prenájmu priestorov, aktivít zameraných na zapojenie komunity, konzultácií, nákladov na spolupráce a akýchkoľvek ďalších výdavkov súvisiacich s projektom.

Uchádzačstvo by preto malo starostlivo zvážiť, ako zrealizuje navrhovaný projekt v rámci dostupného rozpočtu.

Výnimkou je projektový workshop v Bulharsku, ktorý sa uskutoční v októbri 2026 a ktorý bude v plnej miere financovaný organizáciou Amnesty International. Amnesty International priamo uhradí všetky náklady na cestovanie, ubytovanie, stravu, víza (ak sú potrebné) a ďalšie primerané výdavky spojené s účasťou na workshope.

Ak by sa v marci 2027 konalo druhé osobné stretnutie, náklady s ním spojené by takisto osobitne uhradila organizácia Amnesty International a nebolo by ich potrebné pokryť z individuálneho príspevku 2 000 €.

Kto sa môže prihlásiť?

Hľadáme umelcov*kyne

- vo veku **18 - 25 rokov**, ktorí a ktoré
- žijú v **Bulharsku, na Slovensku alebo v Grécku**;
- identifikujú sa ako súčasť marginalizovanej alebo nedostatočne prezentovanej komunity (napríklad: etnické menšiny, ľudia so skúsenosťou migrácie, rasovo diskriminované skupiny, kvíri ľudia, ľudia so zdravotným znevýhodnením, prekarizovaní pracujúci a i.);
- ovládajú angličtinu na dobrej pracovnej úrovni;
- majú záujem o podporu dialógu a zapájanie komunit;
- majú odhodlanie zaoberať sa témami ľudských práv, odporu a sociálnej zmeny;
- majú voľný čas počas trvania projektu vrátane októbrového workshopu;
- môžu sa s istotou zaviazat k plnému využitiu tejto príležitosti a
- sú otvorení/né nadviazaniu dlhodobejšej spolupráce s Amnesty.

Čo hľadáme

Zaujímajú nás najmä návrhy, ktoré sú:

- **odvážne a kreatívne:** projekty, ktoré a neboja riskovať, experimentujú s novými nápadmi a presahujú konvenčné prístupy;
- **zakotvené v komunite:** tvorivé procesy formované skutočnými rozhovormi, vzťahmi a spoluprácou, najmä s ľuďmi, ktorí sa týmito otázkami zatiaľ možno nezaobierajú;
- **zamerané na prezentovanie nedostatočne zastúpených hlasov:** tvorbu, ktorá zviditeľňuje perspektívy a skúsenosti, ktoré sú príliš často ignorované alebo vylúčené;
- **zamerané na proces:** projekty, v ktorých tvorivá cesta, rozhovory a vzťahy sú rovnako dôležité ako výsledné umelecké dielo;
- **zakotvené v nádeji:** tvorbu, ktorá skúma, ako ľudia reagujú na strach, vylúčenie a rozdelenie komunit/spoločnosti prostredníctvom starostlivosti, solidarity a kolektívneho odporu.

Ako sa prihlásiť

Prosíme, vyberte si jednu z nasledujúcich dvoch možností prihlásenia:

- **Možnosť 1:** písomná prihláška, maximálne 2 strany
- **Možnosť 2:** videoprihláška, maximálne 3 minúty (pri využití tejto možnosti priložte samostatne rozpočet a relevantné práce)

Vaša prihláška by mala obsahovať nasledujúce informácie:

- Kto ste a prečo vás táto príležitosť zaujala?
- S ktorými komunitami by ste chceli spolupracovať a prečo?
- Ako by ste zapojili ľudí do zmysluplných rozhovorov?
- Aké príbehy, zážitky, emócie alebo otázky by ste chceli spoločne preskúmať?
- Aká je vaša súčasná predstava o výslednom diele?

Chápeme, že v priebehu procesu sa táto vízia bude pravdepodobne vyvíjať – chceme sa len oboznámiť s predstavami, s akými prichádzate.

Môžete použiť poskytnutú šablónu.

Súčasťou vašej prihlášky by mali byť tiež:

- hrubý návrh rozpočtu – v tejto fáze nemusí byť podrobný, pomôžeme vám ho finalizovať, ak vás vyberieme;
- potvrdenie, že sa môžete osobne zúčastniť na októbrovom workshope;
- najviac 3 príklady vašich predchádzajúcich (umeleckých) prác, ktoré považujete za relevantné.

Svoju prihlášku pošlite v anglickom jazyku na adresu , v kópii na , a do predmetu e-mailu uveďte: „Creative Resistance“.

Výberová komisia: Prihlášky sa budú posudzovať v globálnom tíme Amnesty International pre deti a mládež, v Amnesty International Bulharsko, Amnesty International Grécko a Amnesty International Slovensko.

Časté otázky

Musím presne vedieť, ako bude vyzeráť moje výsledné umelecké dielo?

Nie. Očakávame, že nápady sa budú v priebehu projektu vyvíjať. Zaujímá nás vaša počiatočná vízia a prístup, uvedomujeme si však, že rozhovory s komunitami a októbrový workshop môžu výrazne ovplyvniť konečný výsledok.

Môžem sa prihlásiť ako súčasť kolektívu alebo skupiny?

Výzva je určená pre individuálnych umelcov*kyne. Môžu sa však rozhodnúť spolupracovať v rámci svojho tvorivého procesu s členstvom komunity a miestnymi partnermi.

Aký rozsah zapojenia komunity sa očakáva?

Nie sú stanovené žiadne povinné aktivity ani povinný počet účastníkov. Očakávame, že umelci*kyne vynaložia úprimné úsilie na zapojenie ľudí do zmysluplného dialógu a preukážu, ako tieto rozhovory ovplyvnili ich tvorbu.

Musí umelecké dielo výslovne odkazovať na autoritárstvo?

Nie nevyhnutne. Témy ako hľadanie obetných baránkov, rozdelenie, prináležitost, spolupatričnosť, solidarita, starostlivosť, odpor a nádej možno skúmať mnohými rôznymi spôsobmi. Víťame kreatívne interpretácie témy projektu.

Môžem pracovať s komunitou, ktorej súčasťou už som?

Áno. Umelcov*kyne chceme priamo povzbudiť, aby v prípade potreby nadviazali na svoje existujúce vzťahy, poznatky a dôveru. Avšak ťažiskovým cieľom projektu je prepájanie ľudí, ktorí sa dovtedy nepoznali, a oboznamovanie sa s odlišnými perspektívami.

Môžem vytvoriť umelecké dielo v inom jazyku ako v angličtine?

Samozrejme. Umelcov*kyne povzbudzujeme, aby tvorili diela v jazyku či jazykoch, ktoré sú pre ich komunity najrelevantnejšie. Avšak podmienkou účasti na projekte je ovládanie angličtiny na úrovni, ktorá im umožní zúčastňovať sa na workshopoch a stretnutiach v rámci projektu.

Budem mať k dispozícii podporu pri facilitácii?

Áno. Amnesty International bude počas celého projektu poskytovať mentoring a podporu vrátane usmernení týkajúcich sa facilitácie, zapájania komunity, tvorivého rozvoja a politického kontextu.

S akými komunitami budem môcť spolupracovať?

Odporúčame spoluprácu so susedskými skupinami, mládežou, ľuďmi, ktorí majú skúsenosť s migráciou, kvír komunitami, vidieckymi komunitami, prekarizovanými pracujúcimi, študentstvom, ľuďmi so zdravotným znevýhodnením, náboženskými spolkami, kultúrnymi krúžkami, online komunitami či inými skupinami, s ktorými má umelec*kyňa relevantné prepojenie.

Ako sa budú projekty vyberať?

Prihlášky budú posudzované na základe kritérií kreativity, realizovateľnosti, odhodlania zapájať komunitu, relevantnosti k téme, ako aj celkového potenciálu podporovať dialóg, prepájanie a nádej.

Môžem pred podaním prihlášky konzultovať svoju prihlášku s Amnesty?

Nemáme kapacitu na individuálne rozhovory s uchádzačstvom pred podaním prihlášky, ale ak máte otázky, môžete nám ich položiť na skupinovej online konzultácii, kde ich zodpovieme. Táto konzultácia sa uskutoční 19.8.. Ak sa na konzultácii nebudete môcť zúčastniť, dostanete záznam.

<https://www.amnesty.sk/open-call-the-art-of-belonging-umenie-prinalezitosti>